

רע"פ 6286/20 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 6286/20

לפני:

כבוד השופט י' אלרון

המבקש:

פלוני

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים ב-עפ"ג 41439-06-20 מיום 26.7.2020 שניתן על ידי השופטים ר' פרידמן-פלדמן, א' אברבנאל ו-ח' זנדברג

בשם המבקש:

עו"ד פארסמוסטפא; עו"ד נועה זעירא

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (השופטים ר' פרידמן-פלדמן, א' אברבנאל ו-ח' זנדברג) בעפ"ג 41439-06-20 ובעפ"ג 46382-06-20 מיום 26.7.2020, בגדרו התקבל ערעור המשיבה על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (סגן הנשיא ש' הרבסט) בת"פ 21480-08-18 ובת"פ 43762-10-18 מיום 29.3.2020, והתקבל ערעור המבקש על החלטת בית משפט השלום מיום 7.4.2020 שבגדרה תוקן גזר הדין.

2. ביום 28.1.2019, הורשע המבקש על פי הודאתו, בשתי עבירות של סחר בסם מסוכן, לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: הפקודה), בת"פ 43762-10-18 (להלן: תיק הסמים).

על פי המתואר באישום הראשון לכתב האישום המתוקן שהוגש נגדו, ביום 20.6.2018 פנה אל המבקש סוכן משטרת וביקש לקנות ממנו סם מסוג הרואין במשקל 50 גרם. לאחר שתיאמו את פרטי המכירה נפגשו השניים, והמבקש מכר לסוכן כ-47 גרם מהסם תמורת 5,000 ש"ח. באישום השני נטען, כי ביום 25.6.2018, בנסיבות דומות, מכר המבקש לסוכן סם מאותו סוג במשקל כ-50 גרם.

לגזר דינו בתיק הסמים, צורפה לבקשת המבקש, הרשעתו על יסוד הודאתו בת"פ 21480-08-18, בעבירת איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: תיק האיומים).

כעולה מכתב האישום המתוקן שהוגש נגדו בתיק זה, ביום 15.4.2018 איים המבקש על עובד סוציאלי בלשכת הרווחה בשכונת שועפט בירושלים, כי יפגע בו ובמשפחתו. בהמשך לכך, איים המבקש על מאבטח שהוזעק למקום, ואמר לו בין היתר, "חכה בחוץ, החשבון שלך לא נסגר איתי ... הוא ייסגר אחרי שתצא מפה ואתה תראה מה אני יכול לעשות".

3. יצוין, כי ביום 1.7.2018 נעצר המבקש במהלך פעילות משטרתית יזומה, כשהוא מחזיק ברשותו סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל כ-92 גרם, ונדון על כך במסגרת ת"פ 32587-07-18 (להלן: תיק הסמים הנוסף).

ביום 14.1.2019 נגזר דינו של המבקש בגין תיק הסמים הנוסף בבית משפט השלום בירושלים (השופט מ' כדורי), לעונש של 34 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו, לצד עונשים נלווים.

4. בטרם נגזר דינו בתיקים דנן, הופנה המבקש לשירות המבחן לשם עריכת תסקיר בעניינו. בתסקיר מיום 16.2.2020 עמד שירות המבחן על נסיבותיו האישיות של המבקש ובכללן, האלימות שחווה בצעירותו, התמכרותו לסמים ומצבו הכלכלי הקשה; ועל עברו הפלילי הכולל הרשעות רבות, ובין היתר, בעבירות סמים, רכוש, התפרצות, אלימות ובריחה ממעצר, שבגין ריצה בעבר עונשי מאסר ממושכים.

אשר לעבירות דנן, נמסר כי המבקש לקח על עצמו אחריות חלקית לביצוע העבירות בתיק הסמים, שאירעו לדבריו, על רקע התמכרותו לסם; ואולם התנער מאחריות למעשיו בתיק האיומים. נוכח כל האמור, הוערכה רמת הסיכון להישנות התנהגות אלימה מצדו - כגבוהה, ושירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו.

5. בגזר דינו, קבע בית משפט השלום כי נוכח סמיכות העבירות שביצע המבקש בתיק הסמים והקשר ההדוק ביניהם, יש לקבוע מתחם עונש הולם לשניהם יחד.

עוד נקבע, כי הערך המוגן בעבירות אלו הוא הגנה על הציבור מפני הנזקים הרבים הגלומים בשימוש בסמים מסוכנים, וכי פגיעת מעשי המבקש בערך המוגן היתה "קשה". זאת הן לנוכח חזרתו על העבירות הן בשל העובדה כי מדובר בכמות גבוהה של סם מסוכן מסוג הרואין שפגיעתו קשה.

משכך, ובשים לב למדיניות הענישה הנוהגת, נקבע מתחם העונש ההולם את מעשיו של המבקש בתיק הסמים

על 18-36 חודשי מאסר בפועל.

אשר לתיק האיומים, נקבע כי חומרה יתירה קיימת בעניינינו נוכח היותם של מושאי האיומים עובדי ציבור, אשר האיומים כלפיהם פוגעים לא רק בשלוות נפשם שלהם, אלא אף בכלל הציבור הנסמך על שירותיהם. לפיכך, ובשים לב למדיניות הענישה הנוהגת בעבירות אלו, נקבע מתחם העונש ההולם בין מאסר מותנה למספר חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות.

בבואו לגזור את עונשו בתוך המתחם, שקל בית המשפט לקולא את הודאת המבקש במיוחס לו באופן המעיד על נטילת אחריות מסוימת מצדו; העובדה שחדל לצרוך סמים מסוכנים, כעולה מבדיקות שעבר; והנזק שייגרם למשפחתו כתוצאה ממאסרו בהיותו מפרנסה העיקרי.

מנגד, נשקלו לחומרא עברו הפלילי של המבקש; העובדה כי עונשי מאסר ממושכים שהוטלו עליו בעבר לא הרתיעו אותו מביצוע העבירות דנן; וחוסר נכונותו להכיר בפסול שבהתנהלותו בתיק האיומים.

לאור כל האמור, נקבע כי יש למקם את עונשו של המבקש במרכזם של מתחמי הענישה שנקבעו לו; וכי לאור נכונותו להשתתף בתוכנית שיקומית בין כותלי בית המאסר, יש לגזור חלק מעונשו בתיקים דנן בחופף לעונש המאסר שנגזר עליו בתיק הסמים הנוסף.

בסיכומם של דברים, נגזרו על המבקש 25 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו כאשר 18 חודשים מתוכם ירוצו במצטבר לכל עונש אחר שאותו הוא מרצה, והיתר (6 חודשים) - בחופף, כלשון גזר הדין; 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים לבל יעבור עבירה לפי הפקודה; 3 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים לבל יעבור עבירת איומים; קנס בסך 3,000 ש"ח או 30 ימי מאסר תמורתו; והתחייבות בסך 5,000 ש"ח למשך שנתיים לבל יעבור כל עבירה שבה הורשע בהליך זה.

6. לאחר מתן גזר הדין, הגישה המשיבה ביום 1.4.2020 בקשה "לתיקון טעות בפסק הדין" לפי סעיף 81 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט). בבקשה נטען, כי פירוט החלוקה של חודשי המאסר בפועל שנגזרו על המבקש (שסכומה הכולל 24 חודשים) אינו מגיע לעונש המאסר המלא שנגזר עליו (25 חודשים).

7. עוד נטען בבקשה, כי ניכוי ימי מעצרו של המבקש מעונש המאסר בפועל שנגזר עליו, יוביל לכך שייוותרו לו 18 ימי מאסר בלבד לריצוי בפועל בגין התיקים דנן, זאת מאחר שהמבקש שהה במעצר מיום 1.7.2018 בגין תיק הסמים הנוסף. ואולם, לטענת המשיבה, תוצאה זו אינה מתיישבת עם קביעת בית המשפט לפיה רק 6 חודשי מאסר ירוצו בחופף לעונש המאסר הנוסף שהוטל עליו, ומשכך, יש להורות על מחיקת המילים "בניכוי ימי מעצרו" שנכתבו בגזר הדין.

7. בהחלטתו מיום 7.4.2020 קיבל בית משפט השלום את בקשת המשיבה לתיקון הטעות, והורה על תיקון

גזר הדין באופן ש-7 מתוך חודשי המאסר בפועל שהושתו על המבקש ירוצו בחופף לכל מאסר אחר שהוטל עליו.

אשר לניכוי ימי המעצר, הודגש כי "אין ולא הייתה כוונה ל'כפל מבצעים' כזה או אחר. כל יום בו שהה הנאשם [המבקש - י' א'] במתקן כליאה יכול ו'ינוצל' למטרה אחת מתוך השתיים האפשריות - התיק האחר בו הוא שפוט זה מכבר, או ימי מעצר (ימים או מ"ת) בתיקים נשואי כתב האישום דנן", כך לשון ההחלטה.

8. הן המבקש והן המשיבה ערערו לבית המשפט המחוזי. המשיבה ערערה על קולת העונש שנגזר על המבקש; ואילו המבקש ערער על החלטת בית משפט השלום מיום 7.4.2020, וטען כי אי-ניכוי ימי המעצר מעונש המאסר בפועל עולה כדי שינוי מהותי באשר לעונש המאסר בפועל שנגזר עליו, וזאת בהיעדר סמכות של בית משפט השלום לעשות כן.

9. בית המשפט המחוזי קיבל את שני הערעורים. אשר לערעור המבקש, נקבע כי לאחר שבית משפט השלום קם מכסאו, שוב לא היתה לו הסמכות להורות כי ימי מעצרו של המבקש לא ינוכו מתקופת המאסר בפועל שנגזר עליו לרצות.

עם זאת, נוכח חומרת העבירות ועברו הפלילי המכביד של המבקש, קיבל בית המשפט המחוזי את ערעור המשיבה על קולת העונש, באופן ש-25 חודשי המאסר בפועל שנגזרו על המבקש ירוצו במלואם, ללא ניכוי ימי מעצרו וללא כל חפיפה עם העונש שנגזר עליו בתיק הסמים הנוסף.

10. מכאן הבקשה שלפניי, במסגרתה טען המבקש כי עניינו מעורר שתי סוגיות "עקרוניות" המצדיקות מתן רשות ערעור. האחת, האם תיקון גזר דין באופן המאריך את תקופת המאסר שהושת על נאשם יכול להיחשב כ"תיקון שאופיו טכני" הנכנס בגדר סעיף 81(א) לחוק בתי המשפט? והשניה, האם ניתן היה להותיר על כנה את החלטת בית משפט השלום לאחר שנקבע כי זו ניתנה בחוסר סמכות, ובנסיבות בהן החלטה זו הִרְעָה את מצבו של המבקש?

עוד נטען, כי היה על בית המשפט המחוזי לנכות לפחות חלק מהתקופה שבה היה המבקש עצור אף לאחר שנגזר דינו בתיק הסמים הנוסף, שכן בתקופה זו נמנע ממנו להשתלב בתוכנית טיפולית בבית הסוהר; וכי נסיבותיו האישיות של המבקש, לרבות ילדותו הקשה, האלימות שחווה בגיל צעיר ומצבו הכלכלי הקשה, מצדיקות אף הן הקלה מסוימת בעונשו.

11. דין הבקשה להידחות.

כידוע, רשות לערער "בגלגול שלישי" תינתן רק במקרים נדירים שבהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית, או כאשר עולה חשש כי למבקש נגרם עיוות דין או אי צדק קיצוני. יתירה מכך, רשות לערער על חומרת העונש, תינתן רק במקרים שבהם נגזר דינו של המבקש תוך סטייה ניכרת ממדיניות הענישה המקובלת במקרים דומים.

הבקשה דנן אינה נמנית עם מקרים חריגים אלו, ולמעשה היא ממוקדת כל כולה בעניינו הפרטני של המבקש

ואינה מעוררת כל סוגיה עקרונית.

משעה שבית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המשיבה על קולת העונש וקבע כי 25 חודשי המאסר בפועל שנגזרו על המבקש ירוצו במלואם, אין עוד צורך לדון באותן "סוגיות עקרוניות" להן טען המבקש.

12. גם לגופה, דין הבקשה להידחות. המבקש הורשע בכך שבשתי הזדמנויות שונות סחר בכמות גבוהה של סם מסוכן מסוג הרואין, אשר השפעתו ההרסנית על צורכיו גלויה וידועה. מכך, כמו גם מהרשעתו בתיק הסמים הנוסף, ניתן להסיק כי מעשיו של המבקש לא היו בגדר מעידה חד פעמית, אלא חלק מהשתתפותו הפעילה בשרשרת הפצת הסם ברבים.

לנוכח חומרתן הרבה של עבירות הסמים, כבר הודגש בפסיקתו של בית משפט זה, כי על הענישה בגין להיות מוחשית ומרתיעה באופן שיהיה בו כדי לתמוך במאבק למיגור נגע הסמים. עוד הודגש, כי שיקולים שעניינם בנסיבותיו האישיות של נאשם, ייסוגו ככלל מפני האינטרס שבהרתעת הרבים מפני ביצוע עבירות אלו (ע"פ 8048/19 פיצ'חדזה נ' מדינת ישראל, פסקה 11 לפסק דיני (4.6.2020)).

בנוסף לכך, המבקש הורשע אף באיומים על שני עובדי ציבור בעת שמילאו את תפקידם בלשכת הרווחה, לא הכיר באחריותו למעשים אלו והתקשה להביע אמפתיה כלפי נפגעי העבירה, כעולה מתסקיר שירות המבחן.

בהינתן כל האמור, איני סבור כי יש בנסיבותיו האישיות של המבקש כדי להצדיק הקלה בעונשו, ודאי שאין בהן כדי להצדיק מתן רשות ערעור בעניינו.

13. הבקשה נדחית אפוא.

ניתנה היום, ד' בתשרי תשפ"א (22.9.2020).

ש ו פ ט